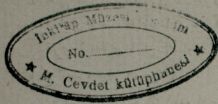

۱۸ تشرین اول ۱۹۱۷

صافی : ۲۵

برنجی سده

کتابخانه
ایکونومیک
مکتب

علم ، صنعت و اخلاق دار الفقهی مجموع

«ہیپرمودرنیزم» hypermodernism ایچون حقیقی نمونہ لر تشکیل ایتمکددر .

بودادہ فکرلر افادملری دکل ، افادملر فکرلری وجودہ کتیرییور ؛ بوسورتلہ یونلرک آثار ادیبسی افادملک ظرافتی حسابنہ اولهرق قلاسیق اہمیتلرندن پک چوق غائب ایتمکددر .
«آواز آسیاب می شوم و آردمی بینم» مضہونی اوزمالک طرز تحریرنی پک کوزل افادہ ایدمبیلیر .

اوزمان کرک شعردہ کرکسہ نظمده بو طرز تحریر مودا حکمنده اولدیفندن ، طبیعی بزم و ترکی ، مدہ ، کندلی زمانیش اولادی صفتلہ ، مودایہ اویق و مودہ دن برشاعر املق مجبوریتده ایدی . بوسورتلہ ، وسعت خیالی و مہارت قلمیہ می سایسندہ تورک شاعر و محردلری آراسندہ ممتاز بر موقع صاحی اولش ، واسلوب استادانہ سہلہ معاصرلری آراسندہ پک چوق برستشکارلر قازاشددر .

ترکی ، عجماک طالعندن خبر ویرن بو مشہور اسم ، بزم باغده طوغش و شرق پارناسندہ . بوموشدر . تورک ادبیاتک دور تجددندن اول ، ترکی ، انشادہ ، یکتارسیا کھی طامش ایدی . ترکیبک اسعی بوکون بیلہ اسکے تورک ادبیاتک برستشکارلری آراسندہ حرمتلہ یاد ایدماکدہ ، و تورک مکاتب عالیہ سندہ ، بروقتی طرز انشایہ نمونہ املق اوزدہ ، «خسہ ترکی» مک تخلف پارچلری اوقوتلقددر .

«محمد ترکی» [۱] «سرای بوسندہ» ، ۱۰۰۰ (۱۵۹۲)

سنہ سندہ تولد ایشددر . پدیری «ترکس زادہ احمد اقدی» بالقان شہرلرینک برجوقلرندہ قاضیاک ایش و ایکی مختلف دفعہ عینی مسلک سہلہ سرای بوسندہ خدمت ایلہ مشدر . کندیمی «مشافت» مدہ «اباعن جدترکس زادہ» اولدیفنی سولیبیور . تحصیل ابتدائی محل ولادتندہ کورمش و عالی دوسلری استانبولده ، «قافزادہ فیصلہ اقدی» دن آلمشدر . فقط بو صردہ پدیری وفات ایتمکدندن تحصیلی کسمکہ مجبور اولش و میبشتی تأمین دزدیلہ اوغراشفہ باشلامشدر .

اولا علمیلہ مسلکتنہ کیرہرک برقاچ مدرسنہ ک مدرسلکندہ بولنیش ایسده ، عشاق زادنک دیدیکی کھی :

«آنکہ شیران را کندر بومہ مزاج احتیاجت احتیاجت احتیاج [۲]»
«ساعتہ احتیاج اونی دہ زبون ایش و قاضیلک سلسکندہ»
«نہ منصب بود بلند بگرد بلکه منصب بود بربلند [۳]»

[۱] عجمجہ ترکیس (کسرکاف ایلہ) و عریجمہ ترجس (کسر جم ایلہ) اسندہ کی چیچک نسیبتلہ ترکی . تورکاکر عجمجہ «ترکی» کلہ سنی فتح کاف ایلہ قبول ایتمکدندن «ترکی» بیدہ اولطرزدہ تلفظ ایدولر .

[۲] «احتیاج ارسلاقی تلکی ایدر»

[۳] «انسان منصبلہ شرفلنن ، بلکه انسان منصب انسالہ شرفلہ نیر»

پشیمان ولدی . شہیدی اوزافلاشان بوردک حیوانلرینک کیندکھ درینلہشن چینغراق سسلری ایتمیدییور ؛ چیغمايان سنی بو یکدنق چینغریلرہ اویدورلری ، «ایتمدیک کھی ویرن» دن برداھا ، برشی ایتمکدہ ، «توبہ ، توبہ ، توبہ» دییوردی .

۷ کانون ثانی ۱۳۳۲

عمر سیف الدین

ادبیات سہارینی

بوسنہ - ہرک دیہت مجلسی دیسی شاعر باشاغیچ زادہ صقوت بک «اسلام ادبیاتندہ بوسنہ - ہرسلیلر» نامندہ برتری وارددر . وایانہ انجمن دانیشک تقدیرنہ مظہر اولان بواتردہ عرب ، عجم و تورک لسانلرندہ مہم اثرلر برایش بوسنہ ہرسلیلرک حیات و اثرلری حقدہ مہم وثیقہ لہرہ مستند تدقیق وارددر . بالخاصہ خروات عجمو پاشا ، ترکی ، درویش پاشا ، ثابت ، ہرسلکی عارف حکمت حقدہ کی تدقیق پک مہمدر . معاصر «یوغوسلاو» ادبیاتک الہ بویوک شاعر ی سایلان و شرق لسانلرندہ کتیش بر وقوفہ مالک اولان مؤلفک ، اسکے عثمانی صنعتکارلری حقدہ کی بوندیقملری طاییب اہمیت ودفنہ تلای اولونہ بیلیر . عترم «سور افشار» رفیقہ بک ۲۸ حزیران ۱۹۱۷ و معاتب نسخہ بیلیر . «موستارل درویش پاشا» حقدہ کی تدقیق نشر اولونمئدی ؛ بزدہ بو صایزدن اعتباراً ترک معروف استادلرندن سایلان «ترکی» حقدہ کی تبعہ نامینی نشرہ باشلابوزر .

ترکی

بویوک شاعر باقی «تورک پارناسندہ انقلاب وجودہ کتیرمشدی . باقینک شعرہ ادخال ایتمدیک تراکت بیان و ظرافت اشکال ، کیندیسندن سوکر ایشن نسل طرفندن نژدہ تطبیق ایدلش و مرور زمان ایلہ حقیقی برتفسخ و تردی بہ اوغراشمشدر . اوزمان صنعتکار شاعر ایچون بالکنز الہام کافی ایدی ؛ منظوم ویا متور برشی برشی یازمبیلک ایچون عرب و عجم شعرینک بوتون انجملکرینی طایق و ہراییک لاسندہ صاحب اختصاص املق لازم کلییوردی . اوزمالک ذوق سلیمی بو طرز استلزام ایتمکدندن ، شعر برینک محبوبلری دہ بو ذوق مخصوصی نظر اعتیارہ آلمنہ مجبور اولش ، وشر و نثر کیندکدہاھا ظریف وداھا طہ ظرافتی شکللر ویرمک خصوصندہ بربریلہ مسابقت ایتمشدرلر .

بو طرز خصوصدہ اوزمالک اوچ شاعر ی : «ترکی» ویسی ، عطائی ، اوقدر ایلری کتیمشدرکدہ ، قلاسیک طرز بیانہ و آجیق شعر تصویرلرینہ آلمیش اولان بزلر ، کال اعتنا ایلہ ہر جملہ ی آیری آیری تدقیق و تحلیل ایتمدن کیندیلری آکلامیویوزر . بونلرک آتاری - بالخاصہ آثار متورہ - لفظ و معنا اعتباریلہ

شعاره اتمک تحریر سے سوق ایلشدر .

ایک دفعہ ہر سکہ ، غایلا ، قصبہ سندھ ، ویدہ ، ۱۰۳۰ (۱۶۲۰) سندھ مستانہ قاضی ایش ، وپورہ و غزوات مسلمہ ، اسندھ کی ایشی یازمشدر . بالآخر بکی بازار وینالوقہ (۱۳۰۸ - ۱۶۲۸) دہ خدمت ایشی و نہایت مناسرت قاضی سندھ بولشدری . « نہالستان » فی ، اترک نہایتدہ کی کندی افادہ سنہ نظراً ، مناسرتدہ یازمشدر .

علم و کالی ، فرط تراکی و طبع عادلانہ سی طولایسیلہ ہر طرفدہ خالق حرمت و تکریمتہ مظهر اولش ایسہدہ آسری طرفدن لایقہ تقدیرایدیلہ ماش اولدینی ظن ایلدیکدہدہ . بونی کندیسی شویہ افادہ ایدیور :

« شیدی قدر ترکیبی زاریامزلرول

صکرہ آکارلر قیر پینوایی نیدوک »

عشاقی زادہدہ بونی تایید آدیورک : « ترکیبک بویوک فضائل و مزایایی کندیدہ جمع ایشی قیمتدار برووجودی . فقط زمان ، اشتہار و تمیز ایستہ میدان براقہدی ؛ بویلجہ کلدی و یکدی . »

ترکیبہ ۱۰۴۴ (۱۶۲۲) سندھ تاریخدہ برداعانصاف ایدیور . یوتاریخدہ سلطان مراد راپک آرزوی مخصوصی اوزرینہ و وقعہ نویس ، صفتیلہ روان سفرینہ اشتراک ایدیور . فقط انانی راہدہ ککوزہ جوارندہ بریطاقتی ایچندہ مارکیرندن دوشولک ، حیات سینک الذیادہ محمول ویرہیلہ چکی برزمانندہ ترک حیات ایدیور . جنازہ سی وردان ککوزہ ی نقل ایدیش و حکومت حسابنہ اولدوق شہر مذکور دہ دفن ایلشدر . [۱] مزار طاشنک اوزرندہ شو بیت محکوکدر :

لفظاً و معاً دیم تاریخی آمیک فرق دندہ کوچدی ترکیبی

ایستہ بوسورتلہ ، پیچارہ ترکی ، قدرہ قارشی کوسکون و کندیسی قاضیقندن قاضیلہ آتان زمانک رجائہ قارشی مغیر اولارق جیانہ خانہ چکور . نام سولک کونلندہ ، حکومتک رسمی و قنہ نویسی صفتیلہ ، بالخاصہ قابلیت علیہ سی کوسرتک و سرائی ارکانیلہ استانبول رجائک نظر دقارلی جلب ایدہ یلمک فرصتی الہ کچیککی برزماندہ ، بارکیردن دوشماک و بویو قیریلقی مجبوریتدہ قالور . یو ، طالعزلرک فوقدہ برشیدر !

ترکینک ، ویاہ سرائی کتبخانہ سندھ و استانبولک رجوق کتبخانہ لرندہ محفوظ الیازملری آراستہ مطبوع و غیر مطبوع مبدولیلہ موجود اولان متروکات قلمبہ سی حقندہ یقیندن بیلہ بر حکم ویرہ میجک . بناء علیہ بویوک بوشانغہ لایق اولان

[۱] عشاقی زادہ : « ذیل عطائی » ، ورق ۱۳ . — شیخی

زادہ : ورق ۱۳ . — محمد نوین ایسہ « خزینۃ الخفون » اثرینہ عطفاً لعمدک استانبولہ نقل ایلدیلکی واپورہ مدنون اولدینی سربیلیورہ .

حکمی دیکر لرینہ ترک ایدہرک ، بز الکنز المزدہ موجود بعض آناریک تدقیقلہ اکتفا ایدہ چکر .

ترکینک ک مشہور آری « خمسہ ترکی » دہر . استانبولہ متعدد دفعہ لہ طبع اولوتان [۱] بواتر ، اسندھ دہ آکلاشیلہ یی اوزرہ بیش غنات کتابدن مرکدر .

برنجی کتاب « نہالستان » اولوب بودہ بیش قسمہ (نہال) مقسمدر :

نہال اول : کرم و سخا حکایہ لرینہ ،

نہال ثانی : عشق حکایہ لرینہ ،

نہال ثالث : عبرت آمیز وقایع مختلفہ حکایہ لرینہ ،

نہال رابع : مسافر پرورک حکایہ لرینہ ،

نہال خامس : صلاح و توبہ کاری حکایہ لرینہ مختویدر .

ترک سینک طمع طراقی و اوزون سرلوحہ لرندن چیقار . بیلدیکمز قیصہ موضوعلر ایستہ بونلردن عبارتدر [۲] . بوکتابی هانکی تاریخدہ وجودہ کتیرمش اولدینی بیلمور . مع مافہ استعمال ایدیان اسلوبہ باقلہ جق اولورسہ ، بونک ، مؤلک سولک آناری عدادینہ داخل اولاسی ایجاب ایدر . دہر نہ زمانک خامہ حمامہ موزون ترانہ دلکش آواز معرفت برداز ... الخ ، طرزندہ باشلایان بوکتابدہ ، بز یوغان اولہ برتوابع اضافتہ واردرکہ ، رجیلہ ی برنفسدہ او قومق غیر قابلدر .

ایکینجی کتاب « اکبر سعادت » اولوب ، امام غزالیلک « کبایہ سعادت » اسندھ کی کتابنک ترجمہ سیندن عبارتدر . اخلاقی بر موضوعدہ اولان بوکتاب ، تصوف فلسفہ سنک دقائق حکمیہ سیلہ مالا مالدر . امام غزالی بورادہ اللہ ایمان ، ذاتہ ایمان ، علہ ایمان و موتی تعقیب ایدہ جک احوالہ ایمان کی دوت رکن اساسی (عنوان مسلمانی) شرح و ایضاح ایشدر . فرق مختلف « اصول » ، دوت « رکن » ، اوزرینہ بنشا ایلشدر . [۳] — پینہدی —

س . ب

[۱] ہم الذہ کی « خمسہ » استانبولہ طالیانوس دیویدجان مطبعہ سی طرفندن طبع اولوشدر . بوک کیمک طرفندن و هانکی تاریخدہ ندر ایلدیلکی بلالی دکادر . ویاہ سرائی کتبخانہ سندھ موجود قسمدہ کی کتاب ترتیبی ہم الذہ کی طبعک ترتیبانہ اویبور . (۱۲۸۵ تاریخدہ طبع اولوشدر — مترجم)

[۲] « غوستا فلوکل : ویاہ کتبخانہ قرالی و امپراطورینک عربیہ ، فارسی ، و تورک » ال یازملری . جلد ۲ ، ص ۲۶۵ نومبر ۱۰۵۹ . « فلوکل بوکتاب خندہ » کتاب نہالستان دیویدرکہ طوغری دکادر . بونی مطلقا برسی بو عالم عرہہ پاکش آکلاشدر . چونکہ اولدات عمرک کندی مقدمہ سندہ بول یازمہ یی کورہ دیککی سوبیلورہ

[۳] غوشہ : امام غزالیلک حیاتی و آناری .